

โรคคอตีบ (Diphtheria)

ในปี พ.ศ. 2542 กองระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคคอตีบ จำนวนทั้งสิ้น 51 ราย จาก 25 จังหวัด คิดเป็นอัตราป่วย 0.08 ต่อประชากรแสนคน มีผู้ป่วยเสียชีวิต 10 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 19.61 แนวโน้มอัตราป่วยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2536 ลดลงอย่างชัดเจนจาก 0.10 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2533 เป็น 0.05 ต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2536 หลังจากนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – 2542 แนวโน้มของอัตราป่วยเริ่มสูงขึ้น และแนวโน้มอัตราป่วยตายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2542 โดยภาพรวมมีแนวโน้มสูงขึ้น

เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 0 – 4 ปี (0.36 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 5 – 9 ปี, 10 – 14 ปี และ 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นอัตราป่วย ต่อประชากรแสนคน 0.32, 0.20, และ 0.01 ตามลำดับ แนวโน้มอัตราป่วยตามกลุ่มอายุพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – 2542 แนวโน้มอัตราป่วยตามกลุ่มอายุต่ำกว่า 5 ปี, 5-9 ปี และ 10 – 14 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้น ยกเว้นกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง

ผู้ป่วยเป็นเพศชาย 26 ราย เพศหญิง 25 ราย อัตราส่วนชายต่อหญิง เท่ากับ 1 : 1 แต่ อัตราส่วนการเสียชีวิตชายต่อหญิงเท่ากับ 1 : 1.5

การกระจายของโรคตามรายเดือน ในปี พ.ศ. 2542 พบผู้ป่วยตั้งแต่เดือนมีนาคม – ธันวาคม แต่จะพบผู้ป่วยมากในช่วงฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม และพบผู้ป่วยจำนวนมากขึ้นอีกในเดือนพฤศจิกายน เนื่องจากการระบาดของโรคในจังหวัดเชียงราย

เมื่อพิจารณาอัตราป่วยจำแนกตามรายภาค ในปี พ.ศ. 2542 พบว่าภาคเหนือมีอัตราป่วยสูงสุด (0.21 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาคือภาคกลางและใต้ มีอัตราป่วยเท่ากันคือ 0.07 ต่อประชากรแสนคน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราป่วยต่ำสุดคือ 0.03 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยของทุกภาคไม่แสดงแนวโน้มที่ชัดเจน

อัตราป่วยรายจังหวัด จากการจัดลำดับที่มีอัตราป่วยสูง 10 อันดับแรก พบว่าแตกต่างจากปี พ.ศ. 2541 ดังนี้ จังหวัดเชียงราย มีอัตราป่วยสูงสุด (1.03 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาคือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ลำปาง นครนายก สตูล ปัตตานี อำนาจเจริญ ลพบุรี กาญจนบุรี และสมุทรสาคร (0.24 ต่อประชากรแสนคน) ตามลำดับ จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงส่วนใหญ่เป็นจังหวัดชายแดนและเป็นจังหวัดที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ผู้ป่วยอยู่มนเขตเทศบาลร้อยละ 13.7 ในเขตเทศบาลตำบล (เขตสุขาภิบาล) ร้อยละ 3.9 และในชนบทร้อยละ 82.4 เป็นคนไข้ในร้อยละ 88.2 คนไข้นอกร้อยละ 11.8

กองระบาดวิทยาได้รับรายงานการสอบสวนเฉพาะราย จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 26 ราย จาก 17 จังหวัด มีจังหวัดที่ส่งรายงานการสอบสวนเฉพาะราย คิดเป็นร้อยละ 68 ของจังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วย และร้อยละ 51 ของผู้ป่วยทั้งหมดเท่านั้นมีรายงานสอบสวนเฉพาะรายส่งมาที่กองระบาดวิทยา จากรายงานการสอบสวนเฉพาะรายพบว่าไม่ทราบประวัติการรับวัคซีนของผู้ป่วยร้อยละ 39.1 ผู้ป่วยได้รับวัคซีนไม่ครบชุดร้อยละ 26.1 ไม่ได้รับวัคซีนร้อยละ 21.7 ส่วนผู้ป่วยที่ได้รับวัคซีนครบชุดมีเพียงร้อยละ 13.1 ในกลุ่มผู้ป่วยตาย พบว่าไม่ได้รับวัคซีน ร้อยละ 28.6 ได้รับวัคซีนไม่ครบชุด ร้อยละ 42.8 และไม่ทราบประวัติการรับวัคซีน ร้อยละ 28.6 นอกจากผู้ป่วยชาวไทยแล้วยังมีรายงานผู้ป่วยต่างชาติจากรายงานการสอบสวนเฉพาะราย ร้อยละ 75 และไม่ได้รับวัคซีนร้อยละ 25